

Opgave 4

Crisis in Cyprus

De economie van Cyprus, een eiland in de Middellandse Zee, steunt voornamelijk op de toeristen- en bankensector. Door hoge rentes op spaartegoeden was Cyprus al geruime tijd aantrekkelijk voor buitenlandse beleggers.

Sinds de toetreding tot de Economische en Monetaire Unie (EMU) in 2008 is de kapitaalimport

nog verder toegenomen. Hierdoor is het vreemd vermogen van de totale bankensector in 2013 gegroeid tot 127,09 miljard euro, meer dan zeven maal het bruto binnenlands product (bbp) van Cyprus. De snelle groei van de bankensector in combinatie met de eurocrisis in 2013 hebben inmiddels geleid tot grote economische problemen in het eilandstaatje. De problemen in de bankensector van Cyprus kunnen overslaan naar de overige EMU-lidstaten. Dat brengt de stabiliteit van de euro in gevaar (bron 1).

- 1p 18 Op welke deelrekening van de betalingsbalans worden de inkomsten uit toerisme genoteerd?

Gebruik bron 1 bij vragen 19 en 20.

- 1p 19 Geef een verklaring voor de toenemende kapitaalimport na de toetreding van Cyprus tot de EMU. Gebruik in je verklaring het begrip 'risicoaversie'.
- 1p 20 Verklaar hoe toetreding van Cyprus tot de EMU kan leiden tot 'moral hazard' bij de banken op dat eiland.

Gebruik bron 2.

- 2p 21 Bereken met hoeveel procent de bijdrage in euro's door de bankensector aan het bbp van Cyprus in de periode 2008-2013 is toegenomen.

Voordat Cyprus in 2008 toetrad tot de EMU was de nationale valuta, het cypruspond (CYP), op de internationale valutamarkt € 0,71 waard. De EMU vond deze koers sterk overgewaardeerd en stelde in 2008 de omruilkoers van 1 CYP vast op € 0,58.

Cyprus is sterk afhankelijk van import. Econoom Kyriacou: "Door de omruilkoers van de CYP vast te stellen op € 0,58 in plaats van € 0,71 is de inflatie toegenomen."

- 2p 22 Verklaar de stelling van Kyriacou over de toegenomen inflatie.

Opgave 4

---

bron 1 Bankrisico's op Cyprus en het gevaar van besmetting voor de overige EMU-lidstaten

uit een studie over een mogelijke bankencrisis op Cyprus:

In verhouding tot het bbp van Cyprus hebben de banken op dit eiland buitengewoon hoge schulden aan rekeninghouders in binnen- en buitenland. Door geruchten over mogelijke betalingsproblemen bij een bank kunnen rekeninghouders in paniek massaal hun tegoeden komen opvragen. Zonder hulp van buitenaf is een faillissement dan haast niet te vermijden. Indien deze situatie zich voordoet bij een bank op Cyprus, kunnen ook grote Europese banken in de problemen komen, als die geld hebben uitstaan bij deze bank. De Europese Centrale Bank kan zich dan genoodzaakt zien om financieel bij te springen.

bron 2 aandeel dienstverlening in bbp en aandeel bankensector in dienstverlening

jaar	bbp, in miljarden euro's	aandeel dienstverlening in bbp	aandeel bankensector in dienstverlening
2008	17,2	50%	40%
2013	17,9	75%	70%